D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

PRO peculiari textu & conſtitutione organicâ ſuos humani corporis pars quælibet patitur morbos. Hujus veritatis ſpecimen habes in glandulis, quæ, communibus obnoxiæ, propriis etiam & ab ipſarum ſtructurâ pendentibus vexantur morbis. Scirrhum etenim in illis frequentiùs naſci ſolitum, eas idiopaticè ut plurimùm afficere, & ex experientiâ, & ex conſideratâ tùm partium ſtructurâ tùm liquidorum glandulas permeantium indole, facilè deducendum. De iſto requenti glandularum morbo dicturi, pauca de earumdem Anatome præmittemus.

Duplicis generis apud Anatomicos admittuntur glandulæ, Conglobatæ ſcilicet & Conglomeratæ. Hocce geminum glandularum genus, habitu exteriori ſic denominatum nobis uſu potiſſimùm diſtinguetur.

Glandulas conglobatas appellamus illas quarum uſus ad lympham ſpectat, conglomeratas verò quæ liquorem peculiarem à communi ſeparant alveo. Hæ vaſculis omnis generis conſtant, liquidumque ſingulare in ipſis à ſanguine allato per canales, ut aiunt, ſecretorios ſeparatur, ſecretumque per emiſſaria quædam excernitur, varios uſus præſtiturum *.

Simplices ſunt vel compoſitæ, illæ folliculi ſunt quidam intrà quos humor ſingularis depoſitus, fotus, per emiſſarium deniquè quò neceſſum eſt defertur.

Compositæ exurgunt ex acinis qui propriis membranulis concluſi ſubſtantiâ celluloſâ uniuntur. De harum fabricâ imprimìs diſputatum, illas Malpighius voluit eſſe congeriem glandularum ſimplicium quarum emiſſaria in unum ductum excretorium coeant, Ruiſchius verò acinos ex quibus componuntur mera eſſe vaſorum glomera abſque folliculo interpoſito contendit.

Occurrunt in diverſis corporis partibus, præſertìm ſecundùm venarum majorum tractum, maſſulæ quædam ſubrotundæ, diverſæ molis, duplici membranâ incluſæ, ſubſtantiæ ſpongioſæ, celluloſæ, in cujus ſpatiolis innummerabilia vaſa minora rubra lymphatica nerveaque decurrunt. Illas glandulas lymphaticas dicunt.

In iis *lymphæ elaborationem aliquam conciliari*, etſi non demonſtratum, attamen facilè conjiciendum.

* Tertiam glandularum Claſſem conſtituunt aliqui, illarum nempè quarum uſus nundùm determinatus eſt, ſed ſi ſemel detegatur, in alterutram conſtitutam Claſſem reducendæ erunt.

EX CHIRURGIA.

Tumor durus, gravis, tactui minimè cedens, lentè ut plurimùm ac ſenſìm creſcens, in mollibus corporis partibus, caloris, doloris, inflammationis plerùmque expers, cutis non immutans colorem, ſcirrhus vocatur.

Illum dividunt in verum qui mox descriptus, & spurium sensu non obtuso, duritieque minùs renitente, à priore diversum. Simplex uterque aut complicatus, primitivus aut consecutivus.

Morbi hujus causæ externæ & internæ. Hæ sunt humorum prava Diathesis à lue vereneâ, scrophulosâ, hæreditariâ labe, menstruorum aut fluxûs hœmorroïdalis suppressione, rerum non naturalium abusu &c. Externæ verò, ictus, lapsus, attritus validus aut longus, quæ tumoribus indurationem inferre possunt; illis scilicet aut fluidorum blanda pervertitur indoles, aut proportionalis ad vasa amittitur crassities; his vasorum parietes ad se applicantur, liquorum circuitus intercipitur; utrinque, præsertìm ubi partis textura favet, nascitur obstructio in scirrhum pro circumstantiis degeneratura.

Ex præfatis deducenda diagnosis. Prognosis varia, generatìm tamen anceps. Scirrhus ex se innocuus, *pluribus* de *causis* difficillimè vitandis malignus evadit, *aliundè* materia adeò dura vix ac nevix quidem *resolvitur* aut emollescit, quæ, si fluidior adhibitis efficiatur remediis, in rodentem vertitur saniem, carcinomaque exulceratum aut fistulam cuilibet arti insuperabilem parit.

Scirrhi curatio triplex: Resolutio, Ablatio, Palliatio. Recenti, benigno, loco idoneo sito, sensu ac mollitie quâdam gaudenti prior competit, faciliùs obtinenda, si agens externum morbum procreaverit. Liquorem induratum sensìm attenuare, ut inde solidorum actioni minùs obsistat, eumdem in communem circulationis alveum repellere vel per debitas vias deturbare, hæc sunt *quibus obtinetur; hinc patet quænam adhibenda, quænam fugienda.*

Mediis indicatis emollitur quandoque tumor, feliciter nonnumquàm evanescit; si verò diù obsistat, dolorem concipiat, si cancrosa degeneratio pertimescenda, si in irresolubilem abierit duritiem, si mole vicina comprimens suffocationem, rapidè crescens extirpationis in posterum periculum majus minitetur, cum situs, mobilitas, ægri valetudo permittunt, ad alteram protinùs curationis speciem confugiendum.

Extirpatio triplici modo obtineri potest, caustico, ligaturâ, ferro. Caustica plerumque non sufficientia, frequentiùs infida & funesta. Ligatura tunc instituenda cum scirrhosa moles eminens pedunculo quasi hæret affixa, sæpè exitiosa, ferro utcumque postponenda.

PRO diverſis ſcirrhi mole ; ſitu ; cutis colore ; aut adhæſione, variat tumorem amputandi methodus ; unde nunc diſſectis integumentis integer, quaſi enucleatus, aufertur ; modò cum cute ſuper poſitâ reſcinditur. Amputatione peractâ inquirendum, an aliquid ſcirrhoſæ indolis relictum fuerit, citòque eximendum.

SANGUINIS effluvium, ſæpè ſtatìm modicum, ſed poſt aliquot horas graviùs quandoque recrudeſcens, mediis debitis cohibeatur. Vulnus pro variâ quâ fuit extirpatus methodo diversè deligetur ; illìc cutis ſegmenta ad ſe admoveantur, admotaque contineantur, hìc verò patula plaga pro ſuis temporibus tractanda. Pro caſu fonticulus aperiatur.

SCIRRHUS adhæreſcens, ægri cacochymiâ, aut ætate provectiori complicatus palliativè tractandus ; tunc ſola ſedantia, ſi adſit dolor, cum his quæ temperiem corrigere poſſunt, ſi exigitur, adhibenda.

Has Theſes DEO JUVANTE, *&* *Præſide* M. PETRO BRASDOR, *Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Sereniſſimæ Aurelianenſium Duciſſæ Chirurgo primario, tueri conabitur* JOANNES-PETRUS LEDOUX, *Pariſinus, Artium Liberalium in almâ Univerſitate Pariſienſi Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 3ª. Auguſti, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. Anno Domini 1753.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1753.